

Miljø og aktivisme

I løbet af 1970'erne kom der større fokus på miljøet. Det var begyndt at gå op for folk, at det havde konsekvenser for natur og miljø, at vi brugte løs af energikilder som kul og olie. Men var atomkraft et alternativ? Det ville i hvert fald skabe mindre luftforurening at fremstille strøm på et atomkraftværk. Men skulle Danmark have atomkraft? Hvor skulle det første atomkraftværk så opføres?

En lille flok miljøaktivister i Køge kom til at spille en afgørende rolle, da det skulle afgøres!

I Sverige havde man allerede opført det første atomkraftværk og et mere var på vej i Barsebäck lige ovre på den anden side af Øresund. Flere danske eksperter pegede på, at man med fordel kunne opføre Danmarks første atomkraftværk på Stevns. Det kunne stå klart allerede i 1980.

En undersøgelse blandt den danske befolkning viste, at hele 67 % var positive i forhold til den nye energiform.

Henrik Kureer (født 1954) fortæller: I 1974 var Organisationen til Oplysning om Atomkraft (OOA) startet i København. Foreningen arbejdede imod atomkraft i Danmark, og et par år efter var jeg med til at få en lokalafdeling op at stå her i Køge. Lokalafdelingen i Køge bestod af 10-15 unge mennesker. Vi skrev læserbreve, lavede brochurer og arrangerede protestdemonstrationer mod atomkraft.

Højdepunktet var atomkraftmarchen fra Stevns til København i 1978: Vi startede den 25. august, hvor 5-600 unge mødte op med bannere i Rødvig på Stevns. På bannerne stod der "Atomkraft – Nej tak" og "Hvad skal ind? Sol og vind". Planen var at gå fra Stevns, hvor politikerne jo havde planer om at opføre et atomkraftværk og ind til Christiansborg i København.

Flere hundrede gik fra Stevns til København for at protestere mod planerne om at opføre atomkraftværker i Danmark.

Første del af turen gik til Køge, hvor vi havde arrangeret demonstration på Torvet. Her blev der sunget slagsange og holdt taler. Vi overnattede på Køge Gymnasium, inden turen fortsatte ind mod København. Da folkemængden tre dage efter starten på Stevns nåede Christiansborg Slotsplads, var der samlet over 25.000 mennesker. Også her stod den på musik og taler.

Kampen mod atomkraft fortsatte i årene efter, og i 1985 kunne de i OOA glæde sig over, at protesterne havde båret frugt. Folketinget vedtog, at atomkraft ikke skulle indgå i den danske energiplanlægning.

Gift-panik i Køge

I løbet af 1970'erne og 80'erne var der flere gange fokus på forureningen fra Kemisk Værk og Junckers, som sendte forurenede spildevand ud i Køge Bugt. Men i marts 1987 kom køgenserne for alvor på barrikaderne i forbindelse med, at Kemisk Værk ville starte produktionen af et nyt ukrudtsmiddel. To år tidligere havde der været et giftudslip fra en kemisk virksomhed i den indiske by Bhopal. Det havde kostet mindst 2000 mennesker livet. Kunne noget tilsvarende ske i Køge? Dagbladet skrev om gift-panik i Køge!

Direktøren fra Kemisk Værk mente nu ikke, at der var nogen grund til panik. Han fortalte glad, at han tog det helt roligt, selv om han boede lige i nærheden af fabrikken. I øvrigt havde Miljøstyrelsen givet dem tilladelse til at starte produktionen af det nye ukrudtsmiddel. Men det beroligede ikke beboerne. De mente, at politikerne i byrådet måtte gøre noget.

Demonstration mod planerne om produktion af et nyt ukrudtsmiddel på Kemisk Værk i 1987.

FAKTA

Typisk for den tid blev der oprettet flere borgergrupper, der kæmpede mod planerne på KVK om at fremstille det nye ukrudtsmiddel herbaphen med indhold af det farlige stof MTI. En af dem hed "Bekymrede borgere i Køge".

Dagbladet bragte den 4. marts en tegning, der viste, hvad der ville ske i tilfælde af et voldsomt udslip på Kemiisk Værk. Den store cirkel med en radius på **2,5 km** blev kaldt **afspærringszonen**. Den lidt mindre cirkel med en radius på **1,5 km** blev kaldt **dødszonen**.

- og Frederik VII på Torvet holder med demonstranterne i 1987.

Tirsdag den 3. marts var der en større demonstration foran Kemiisk Værk. Lokale borgere og 150 elever og lærere fra Køge Handelsskole var mødt op med skilte, hvor man bl.a. kunne læse "Stop Bhopal-giften". Ifølge politiet varede demonstrationen nu ikke så længe på grund af det kolde vejr.

Samme aften mødte over 600 bange og vrede mennesker op i Teaterbygningen, hvor byrådet skulle stilles til ansvar. Stemningen var på kogepunktet, men aftenen endte dog med klapsalver og jubel, da borgmester Jørgen Jørgensen kunne fortælle, at byrådet også ville sige nej til produktion af den nye gift. I virkeligheden var det ikke byrådet, der havde magt til at træffe beslutningen. Men presset fra politikere og borgere i Køge betød, at giften aldrig blev produceret på Kemiisk Værk. I 1984 skiftede værket i øvrigt navn til Sun Chemical A/S, men de fleste lokale omtalte det stadig som Kemiisk Værk.

